

PERSBERICHT

©Ulrike Ottinger, *Aller Jamais Retour*, 1979

THEATRUM MUNDI

TERUGBLIK OP HET OEUVRE VAN ULRIKE OTTINGER

Dit feministische filmicoon staat bekend voor haar subversieve en experimentele aanpak, waarmee ze haar stempel drukte op de Nieuwe Duitse Cinema in de jaren 1980. Met haar extravagante oeuvre valt ze meteen op tussen de vele mannelijke filmmakers uit die tijd. Het Goethe-Institut Brussel en CINEMATEK slaan de handen in elkaar om in België een omvangrijke retrospectieve tentoonstelling over Ottingers werk te presenteren.

06. Desember 2024 - 28. Februari 2025
CINEMATEK, Baron Hortastraat 9, 1000 Brussel
[Theatrum Mundi - Goethe-Institut België](#)

Brussel, 21 november 2024 - Ulrike Ottinger (1942 geboren in Konstanz) werd een 'verzamelaarster van werelden' genoemd toen ze in 2020 zowel een grote solotentoonstelling opende als haar nieuwste film **Paris Calligrammes** lanceerde. Deze autobiografische film ging tijdens de Berlinale in wereldpremière en gaat over het leven van Ottinger als beginnende kunstenares. Inspiratie voor de film vond ze in het stedelijk landschap, de architectuur, de musea en de openbare plaatsen van de Franse hoofdstad, maar ook in de mensen die er wonen. De film speelt zich af in de kringen van bekende surrealisten en dadaïsten in Parijs tegen de achtergrond van de politieke onrust van de jaren 1960, de Algerijnse oorlog en de meirevolte van 1968, die het Europese kolonialisme aan de kaak stelden. De dekolonisatie gaf vorm aan het latere werk van Ottinger, net als het werk van andere grote namen zoals de Franse dramaturg Jean Genet en de etnologische regisseur Jean Rouch, een van de grondleggers van de 'cinéma vérité'.

Goethe-Institut

Rue Belliard 58
Belliardstraat 58
1000 Brussel

Perscontact

Magdalena Rausch
magdalena.rausch@goethe.de
+32 2 5858532

www.goethe.de/brussel

www.goethe.de

**GOETHE
INSTITUT**

Sprache. Kultur. Deutschland.

Het 'wereldtheater' van Ulrike Ottinger

Parijs, Londen, New York, Stockholm, Warschau, Toronto ... het Goethe-Institut heeft het werk van Ulrike Ottinger overal ter wereld tentoongesteld en haar op die manier meer naamsbekendheid gegeven. Ottinger mocht dit jaar 82 kaarsjes uitblazen, en terwijl de retrospectieve tentoonstellingen over haar werk elkaar beginnen op te volgen, blijft zij zelf focussen op het maken van nieuwe films. Op 6 december 2024 openen het Goethe-Institut Brussel en CINEMATEK in België een volledige retrospectieve filmtentoonstelling.

Naast haar films omvat het oeuvre van Ottinger ook een brede waaier aan theater- en operaproducties, exposities, foto's, schilderwerken en boekpublicaties over haar kunst. Als regisseur en cameravrouw maakte ze zowel fictieve films als documentaires van tot wel twaalf uur lang, zoals **Chamissos Schatten** (2016). Verder draaide ze ook films in Azië, zoals **Taiga** (1991/92) en **Exil Shanghai** (1997), en in Oost-Europa, zoals **Südostpassage** (2002), en documenteerde ze de geschiedenis van Berlijn, waaronder de val van de Berlijnse Muur in **Countdown** (1990).

Het begrip *Theatrum Mundi* beschrijft een wereldtheater als een wereldomvattende metafoor met een licht ironische ondertoon. Ottinger verwijst ernaar in de context van **Freak Orlando**. Deze film maakte ze in 1981 als onderdeel van haar trilogie over Berlijn en behoort nu tot de canon van de Duitse avant-gardefilm. Deze periode van Ottingers werk in Berlijn wordt gekenmerkt door de langdurige samenwerking van Ottinger met feministische idolen als Tabea Blumenschein, een punkicoon van de underground in Berlijn, en de feministische cultfiguur Delphine Seyrig. Vooral met films als **Madame X - Eine absolute Herrscherin** (1977), **Bildnis einer Trinkerin** (1979) en **Dorian Gray im Spiegel der Boulevardpresse** (1984) hebben Ottinger en haar 'opstandige muzen' in grote mate bijgedragen aan de subversieve, experimentele Duitse cinema van de jaren 1980. Met haar extravagante en ongehoorde oeuvre valt ze meteen op tussen al die mannelijke filmmakers van de Nieuwe Duitse Cinema, zoals Schroeter, Fassbinder en Schlöndorff.

Ulrike Ottinger in België

De Belgische retrospectieve voorstelling *Theatrum Mundi* toont naast het filmwerk van Ottinger ook een begeleidende expositie over een aantal specifieke filmprojecten en -processen van de kunstenares. Ter gelegenheid hiervan heeft CINEMATEK Ulrike Ottinger uitgenodigd om een Carte Blanche samen te stellen - meer dan 10 films die belangrijk zijn voor haar werk, die parallel aan *Theatrum Mundi* zullen worden getoond. Daarnaast zullen Belgische filmmakers van gedachten wisselen over het oeuvre van Ottinger, waaronder studenten aan de Brusselse film- en theaterschool RITCS en aan de kunstacademie Ter Kameren. Verder worden er Zine publicaties van jonge, queere kunstenaars gepresenteerd en een experimenteel cabaretavond in de sfeer van Ottinger georganiseerd. De

www.goethe.de

**GOETHE
INSTITUT**

Sprache. Kultur. Deutschland.

kunstenares zal zelf aanwezig zijn tijdens het openingsweekend van de retrospectieve tentoonstelling. Daarna zullen haar films drie maanden lang te zien zijn bij CINEMATEK.

Meer informatie en het volledige programma vind je hier:

[Theatrum Mundi - Goethe-Institut België](#)

Perscontact:

Magdalena Rausch

Pers en PR

E-mail: magdalena.rausch@goethe.de

Tel.: +32 2 5858532

<http://www.goethe.de/belgie/media>

PROGRAMMA

06.12.24, 18h00 CINEMATEK	Opening Samenstelling van shorts (<i>Usinimage, Ester, Superbia, Berlinfieber - Wolf Vostell</i>) Kunstenarsgesprek met Marie Vermeiren (Elles Tournent - Dames Draaien)
07.12.24, 18h00 CINEMATEK	Filmvertoning: <i>Bildnis einer Trinkerin</i> (Aller Jamais Retour) met inleiding door Ulrike Ottinger
08.12.24, 16h00 Les Ateliers Claus	Cabaret: <i>Gold! Liebe! Abenteuer!</i> Met TRANSPORT (Lucile Desamory en Carola Caggiano) en HERMINE (Hermine Demoriane)
10.12.24, 19h00 RITCS	Filmvertoning: <i>Freak Orlando</i> Gevolgd door een filmgesprek met Wouter Hessel (RITCS en INSAS) en Ernest Mathijs (University of British Columbia in Vancouver en RITCS)
Februari 2025	Zine launch en dyke bar met het queer collectief <i>Office x Sexy Kesser Vater</i>

Goethe-Institut Brussel

Het Goethe-Institut België is het regionale instituut voor de regio Zuidwest-Europa en stuurt 14 vestigingen aan. Door in Brussel gevestigd te zijn, levert het een belangrijke bijdrage aan het bevorderen van het Europese integratieproces en ondersteunt het de culturele veelzijdigheid van Europa op politiek-strategisch niveau. De culturele, educatieve en voorlichtingsprogramma's in België bevorderen allerlei vormen van uitwisseling en culturele betrokkenheid, en stimuleren de interesse in het Duits, de derde officiële taal van België.

www.goethe.de

**GOETHE
INSTITUT**

Sprache. Kultur. Deutschland.